

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30754>

Özet

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği (SOGKKÖ), orijinal olarak geliştirilmiş olan Kaçırma Korkusu (FoMO - Fear of Missing Out) yapısınđ ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin sosyal çevrelerinde olup bitenleri kaçırma endişesini ve bu durumun yol açtış huzursuzluk ve tatminsizlik hislerini değerlendirmeyi hedefler. Ölçek, özellikle sosyal medya ve dijital iletişim çağında yaygınlaşan bu psikolojik durumu tespit etmek için tasarlanmıştır. 2016 yılında Gökler, Aydın, Ünal ve Metintaş tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popölasyonda geçerlik ve güvenilirliğini incelemiştir.

Ölçek, tek boyutlu bir yapıyı temsil eden 10 maddeden oluşur ve yanıtlar 5'li bir Likert Ölçeği üzerinden toplanır. Yüksek puanlar, bireyin sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusunun (FoMO) yüksek olduğunu gösterir. Ölçeğin kullanımı, özellikle genç yetişkinlerde ve dijital teknolojileri yoğun kullanan gruplarda FoMO düzeylerinin araştırılmasında ve klinik müdahalelerin planlanmasında önemlidir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, FoMO, Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Dijital Bağımlılık

Yazarlar

Gökler, M. E., Aydın, R., Ünal, E., Metintaş, S.

Amaç

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal çevrelerinde gerçekte en olumlu deneyimlerden, etkinliklerden veya önemli gelişmelerden haberdar olamama ve bunları kaçırma yönündeki yaygın endişe düzeylerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, orijinal İngilizce sürümünün psikometrik özelliklerini koruyarak, Türkçe konuşan popölasyonun kültürel ve dilsel yapısına uygun bir araç sağlayamayış amaçlanmıştır.

Uyarlama çalışması, bu psikolojik yapının Türkiye bağlamında ne ölçüde geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülebileceğini belirlemek için gerçekte tirilmiştir. Bu sayede, FoMO'nun akademik araştırmalarda, sosyal medya kullanımı alışkanlıkları çalışmalarında ve ruh sağlığı alanındaki müdahalelerde standart bir ölçüm aracı olarak kullanılması hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojik literatürde yaygın olarak kabul gören ve sosyal medya kullanımı önemli bir

motivasyon kaynağı olarak görülen Kaçırma Korkusu (FoMO) yapısnı ölçmektedir. FoMO, genellikle "başkaların benimkilerden daha doyurucu deneyimler yaadığı korkusu" olarak tanımlanan, yaygın bir kaygı durumudur. Bu yapı, bireyin sürekli olarak sosyal olayları takip etme, sosyal katılımda bulunma baskısı hissetmesi ve dışlanma korkusuyla karakterizedir.

Ölçek, FoMO'nun bilişsel ve duygusal bileşenlerini yansıtan maddeler içerir. Bu bileşenler arasında, sosyal etkinlikleri kaçırma endişesi, sosyal medyayı sürekli kontrol etme ihtiyacı ve başkaların deneyimlerine yönelik kıyaslama eğilimi yer almaktadır. Ölçek, bu yapıyı tek bir bütünsel boyut altında ele alarak, FoMO yoğunluğunu genel bir skorla ifade eder.

Geçerlilik

Gökler ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türkçe sürümünün yapısal geçerliliğini değerlendirmek üzere çeşitli analizler kullanılmıştır. Orijinal ölçeğin tek boyutlu yapısnı Türkçe versiyonunda da korunup korunmadığı incelenmiştir.

Çalışmada, faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçeğin kuramsal yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. Ayrıca, ölçüt bağıntılı geçerlilik kapsamında, ölçeğin FoMO ile ilişkili olduğu bilinen diğer psikolojik yapılarla (örneğin, sosyal medya bağımlılığı, yaşam doyumu düzeyi) beklenen yönde ilişkiler gösterip göstermediğini de değerlendirilmiştir. Bulgular, Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği'nin Türkçe popülasyonda geçerli bir ölçüm aracı olduğunu desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar homojen bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışmasında elde edilen Cronbach Alfa katsayısının, kabul edilebilir sınırların üzerinde olduğu ve ölçeğin maddelerinin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu durum, ölçeğin FoMO düzeyini kararlı ve tutarlı bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir, bu da ölçeğin araştırmalarda güvenle kullanılabileceğini anlamına gelir.

Faktör Analizi

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla Faktör Analizi uygulanmıştır. Ölçeğin orijinal yapısnı tek boyutlu olarak tasarlanmıştır. Türkçe uyarlama çalışmasında da bu tek boyutlu yapısnı doğrulanması hedeflenmiştir.

Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, 10 maddenin tek bir faktör altında

toplandı ve bu faktörün varyansı önemli bir kısımını açıkladığını göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin FoMO'yu tek bir genel yapı olarak ölçtüğü hipotezini desteklemektedir. Faktör yükleri genellikle yüksek olup, maddelerin ölçülen yapıyı temsil etme gücünün yeterli olduğunu kanıtlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genel Popölasyon, özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri (uyarlama çalışması bu gruplar üzerinde yapılmıştır).

Age Group: Ergenlik dönemi ve üzeri (Genellikle 16+ yaş grubu).

Population Details: Sosyal medya ve dijital iletişim araçlarını aktif olarak kullanan bireyler.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği kullanılarak yanıtlanır (1=hiç doğru değildir - 5= ađrđ şekilde doğrudur). Toplam puan, FoMO düzeyini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Kaygı, Faktör Analizi, Geçerlilik, Güvenilirlik, Psikometri, Dijital Sağlık, Öz Bildirim

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Uyarlama çalışmasında belirtilmemiştir.)

Affiliation Email addresses: Egemen Ünal (Sorumlu Yazar): egemenunal28@hotmail.com

Correspondence Address: İletişim bilgileri sorumlu yazarın e-posta adresi üzerinden sağlanabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricilerinden izin alınarak Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik amaçlar için orijinal geliştiricinin veya uyarlama yazarların izni gerekebilir. Uyarlama çalışmasının yayın yılı 2016'dır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aŗaŗdaki adresten indirilebilir: [sosyal-ortamlarda-gelismeleri-kacirma-korkusu-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/308111111)

Kaynaklar

Gökler, M. E., Aydın, R., Ünal, E. ve Metintaş, S. (2016). Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeğinin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(Ek1), 53-59.

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: scopemed.org

Sosyal Ortamlarda Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Tek boyut ve 10 Madde: Bađkalarđın benimkilerden daha doyurucu deneyimler yağadığından korkarım.